

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

Про розгляд законопроекту

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 26 січня 2022 року (протокол №114) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування, реєстр. № 6313 від 18.11.2021, поданий народними депутатами України Грищуком Р.П., Бабаком С.В. та іншими, і повідомляється наступне.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про вищу освіту», відповідно до яких, зокрема, передбачається:

збільшення представництва студентів (курсантів) у складі вченої ради закладу вищої освіти з 10 до 20 відсотків, у вищому колегіальному органі громадського самоврядування закладу вищої освіти та навчально-наукового інституту (факультету) – з 15 до 20 відсотків;

визначення нового механізму фінансового забезпечення органів студентського самоврядування шляхом перерахування коштів в обсязі не менш як 0,5% власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності, на банківський рахунок громадської організації, створеної за рішенням вищого органу студентського самоврядування;

надання керівнику органу студентського самоврядування закладу вищої освіти, його територіального структурного підрозділу права на академічну відпустку на період виконання повноважень, але не більше ніж на 1 рік, зі збереженням місця навчання, стипендії та права на проживання в гуртожитку.

Як зазначається у пояснювальній записці до законопроекту, наразі законодавством передбачено ряд гарантій щодо організаційної, правової та матеріально-фінансової самостійності та інституційної спроможності для органів студентського самоврядування, однак, на практиці зазначені положення порушуються адміністраціями закладів вищої освіти. Так, відповідно до інформації, наданої Міністерством освіти і науки України, у 2020 році близько 100 органів студентського самоврядування отримали фінансування у розмірі менше ніж 0,5% відсотка власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності, тоді як 15 органів

студентського самоврядування залишилися без такого фінансування (у 2019 році, відповідно 10 органів студентського самоврядування).

Водночас слід зауважити, що положення законопроекту щодо перерахування коштів в обсязі не менш як 0,5% власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності, на банківський рахунок громадської організації, не узгоджуються із такими нормами Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс), а саме:

частиною четвертою статті 13 Кодексу, відповідно до якої власні надходження бюджетних установ отримуються додатково до коштів загального фонду бюджету і включаються до спеціального фонду бюджету, є коштами від плати за надання послуг, виконання робіт, грантів, дарунків та благодійних внесків, реалізації продукції чи майна і використовуються на напрями, визначені вказаними нормами Кодексу.

Так, власні надходження бюджетних установ від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із їх основною діяльністю, віднесені до підгрупи 1 першої групи власних надходжень і спрямовуються на покриття витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; організацію основної діяльності бюджетних установ.

Відтак, законодавча пропозиція щодо перерахування коштів в обсязі не менш як 0,5% власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності, на банківський рахунок громадської організації, може призвести до неефективного та безконтрольного використання таких коштів, відволікатиме їх від використання закладами вищої освіти на організацію своєї основної діяльності (в тому числі видатки на оплату праці, комунальні послуги та енергоносії), та як наслідок може зумовити необхідність збільшення видатків загального фонду бюджету для відповідних закладів.

Зауваження аналогічні вищевикладеним наведено у експертному висновку Міністерства фінансів України (далі – Мінфін), а також відмічено, що лише по закладах вищої освіти Міністерства освіти і науки України 0,5% власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності, становить близько 50 млн гривень.

Загалом, Мінфін у своєму висновку зазначає, що законопроект впливатиме на показники державного і місцевих бюджетів та потребує доопрацювання, зокрема, в частині вилучення положень щодо перерахування коштів в обсязі не менш як 0,5% власних надходжень, отриманих закладом вищої освіти від основної діяльності, на банківський рахунок громадської організації.

Слід зауважити, що суб'єктом законодавчої ініціативи на виконання вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України не надано належного фінансово-економічного обґрунтування до законопроекту (включаючи відповідні розрахунки).

Авторами законопроекту запропоновано встановити, що відповідний закон набиратиме чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводитиметься в дію з 1 вересня 2022 року.

Відповідно до частини третьої статті 27 Кодексу Закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим, про що відмічено також у висновку Міністерства.

За підсумками розгляду Комітет прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо розширення прав органів студентського самоврядування, реєстр. № 6313 від 18.11.2021, поданий народними депутатами України Грищуком Р.П., Бабаком С.В. та іншими:

матиме вплив на показники бюджету (може зумовити збільшення видатків державного та місцевих бюджетів на здійснення освітньої діяльності закладами вищої освіти). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону);

рекомендувати Комітету питань освіти, науки та інновацій при опрацюванні законопроекту врахувати необхідність узгодження його положень із вимогами частини четвертої статті 13 Бюджетного кодексу України.

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00

Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2022/26536 від 31.01.2022

819467